శ్రీ

వ్యాస వ్యాసము.

ఇది

విజయరాంపురము ప్రా[illegible]

శ్రీ చెలికాని వేంకట సూర్యరావుగారి

ఆశ్రితుఁడు,

కొత్తపల్లి సుందరరామయ్యచే

రచియింపఁబడి

ఏలూరు,

రామమోహన ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రచురింపఁబడియె.

(మొదటికూర్పు 500 ప్రతులు)

వెల 0—1—0.

కవినాథ విలాసములో

వెలకుదొరకు గ్రంథములు.

1	కమలపాలిక.	0-6-0
2	ఉదయలక్ష్మి.	0-8-0
3	గుణమంజరి.	C-6-0
4	సువర్ణశృంఖల.	0-8-0
5	చంద్రవదన.	0-8-0
6	ఆనందసాగరము.	0-6-0
7	రామలక్ష్మణ దేశయాత్ర. (నవల)	0-4-0
8	కళ్యాణావర మహేశ్వరీ నాటకము	0-6-0
9	మర్త్యధనాభిమాన నాటకము	0-8-0
10	త్రిలోకసుందరి నాటకము.	0-8-0
11	చంద్రహాస నాటకము.	0-12-0
12	క[illegible].	0-4-0

శ్రీ

వ్యాసవ్యాసము.

ఇది

విజయరాంపురము ప్రొప్రయిటరు

శ్రీచెలికాని వేంకట సూర్యరావుగారి

ఆశ్రితుఁడు,

క్రొత్తపల్లి సుందరరామయ్యచే

రచియింపఁబడి

ఏలూరు,

రామమోహన ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రచురింపఁబడియె.

(మొదటికూర్పు 500 ప్రతులు)

వెల 0—1—0.

శ్రీ

వ్యాస వ్యాసము.

ఉ. వ్యాసుఁడు పక్షపాతమున
భారతకల్పితగాధ నిట్లుగా
వ్రాసెను గౌరవోత్తముల
వాసిదొలంగఁగఁ జేసియారకుం
తీసుతులన్ మహోజ్వలమ
తిస్థిరులం బొనరించియంచు వి
ద్వ్యాసము పేతపండితహృ
దబ్జము లిట్లు కళంక మొందునే. 1

ఉ. మేదురబుద్ధిశాలియు
మించి మునుల్ గవులున్నుతింప న
ష్టాదశ సత్పురాణముల
నక్కరచించి మహాజనానుమో

దాదరమంది వేదమూల
యందలిచిక్కునడల్చినట్టిపు
ణ్యోదయుఁడౌ మహర్షివయి
నొల్లమినీర్ష్యవహింపఁ జెల్లునే. 2

౩. ఒక్కరూపకాదయోజింపఁ బాండవుల్
కౌరవులును కవికి గౌరవమున
నందుఁ దాతయైన వ్యాసుండు మనుమల
వేఱు దలఁచునంట వెట్టికాదె. 3

౪. ఒక్కరియందు సద్గుణము
నొక్కరియందున దుర్గుణంబు నెం
పెక్కగనుంటబందుగుల
రోనియుఁ బక్షము లేక పేఁడతా
మిక్కిలిదుష్టుడంచు బలె
మేటిగానంబులపొ్రపితండట
నొక్కవిధంబునందలఁచి
యొప్పుగఁ జెప్పుటదోసమెట్లగుఁ. 4

ఉ. పంచమవేదమైతనరు
భారతకావ్యము కల్పితంబుగా
నెంచినఁ దత్కథాకథన
మెట్టులసాగు గుణాగుణంబులం
గాంచకఁ దెల్పఁ జేసినది
కౌరవ వీరులటంచు నందఱిన్
నెంచి మతింపఁ బ్రాకృతులు
నేర్పడినీతియొకండునుండునే. 5

మ. "అలఘు ప్రాభవ భానమానుఁడు మహా
యశ్శౌర్యసంపన్నుఁడు
వ్యలసౌందర్యధురంధరుండఖిలశా
స్త్రజ్ఞానవారాశిని
ష్ఠులనల్లక్షణలక్షితుం" డనుచునా
దుర్యోధనుం బెద్దగాఁ
బలుకం బొచ్చినవారలెవ్వరిలనా
వ్యాసుండు గాకుండినన్. 6

గీ. న్యాయమెంచుచు సాత్యవతేయుఁడిట్లు
తెలుపకుండిన మన కెట్లు తెలియనగును
వానిగుణగణ మప్పట్ల వ్యాసుఁ బక్ష
పాతియన నేరికేసియుఁ బాడియగునె. 7

ఆ. కుంతిగుణము లెల్లఁ గొండాడి గాంధారి
గుణముఁ బొగడకున్నఁ గొఱఁత గాని
సుబలతనయ భర్త చూపు లేదని తాను
గంతగట్టిననుట ఘనము గాదె. 8

గీ మగఁడు చచ్చినఁ జచ్చుట మానినులకు
పంగుఁడని కాల్విరచుకొంట భామినులకు
నంధుఁడని యంధతంగొంట యతివలకును
దలఁపనివియ స్వభావ వృత్తుఁ గుఁగాదె 9

గీ. సదమలచరిత్ర మానినీ జనమతల్లి
సౌబలేయి యుధిష్ఠిరు జన్మవార్త
వినియుదరతాడనంబుఁ గావించుకొనియె
స్త్రీలకీరసము స్వభావ వృత్తిగాన. 10

గీ. ఎంతమంచితనంబున్న నింత యేని
రాజ్యకాంక్షనసూయత రాజులందుఁ
బుట్టకుండునె యట్టిదుర్బుద్ధి ధార్త
రాష్ట్రులకుఁ గల్గెఁ గావున వ్రాసెనుఁ గవి. 11

ఉ. పాండవ పక్షపాతమున
వారికి యుక్తములైన నామముల్
మెండుగ వెట్టి కౌరవుల
క్లిష్టసమాఖ్యులఁ జేసెనంచు నె
న్నండును బల్కరాదు కురు
నాథసుతుండు సుయోధనుండు నా
నుండఁడె రాజరాజనఁగ
నుండఁడె యియ్యవి దుస్సమాఖ్యలే. 12

క. ధృతరాష్ట్రుండె మ్మెయిఁ దన
సుతులకుఁ జెడుపేరు లిడఁగఁ జూడఁడొ? పాండు
క్షితినాథుండట్టులె తన
సుతులకు ఘననామములిడఁ జూడఁడుగాదే!

౩. చేయుచేష్టలఁబట్టివచ్చినయభిఖ్య
మంచిదియుఁ జ్యేష్ఠుఁడయునంచు నెంచనేల
శిష్టములొనర్చి పాండవుల్ శిష్టులైరి
దుష్టములొనర్చి కౌరవుల్ దుష్టులైరి. 14

౪. పాటిగధార్తరాష్ట్రులును
పాండుసుతుల్ దమ శైశవంబు నం
దాటలనాఁడు వేళల బ
లాబలముల్ దగవ్యక్తమైనన
ప్పాటవిరోధవృత్తిసిరి
భంజనపుత్త్రునిమీఁద మోపఁగా
నేటికి బాదరాయణు న
హింపమివ్యగత వేయనేరరా. 15

౫. ఫలవృతంబులకన్నన
బలురా కౌరవులుచెట్లపై వెళ్ళమానా
బలనందనుండుమాత్రిఁకం
బలిమిమియుఁగదల్పవలసిన నవ్వుటతప్పె. 16

సీ. తనసుతుఁ ట్లితమ్ము పెద
తం డిగనుంగొనుచుంటఁ బాండునం
దనులును తండ్రివోలెగురు
తం జరియించిరి ధార్తరాష్ట్రి
చ్చనుబినతండ్రి పుత్త్రులని
దక్కఁగఁజూడమినన్యభావముఁ
గొనిచరియింపఁగావలసె
కూళలచైదముసాధులోర్త్తరే. 17
ఉ. బలవంతుండగుభీముఁజంపినమహా
భాగ్యంబులందామెయి
మ్ములసౌఖ్యమ్ములఁజెందువారమనిఛీ
ముందాళ్ళచేఁగట్టిని
కులఁద్రోయంగవిషాన్నముల్ గుడుపఁజే
ల్లుంబోలుదత్కృత్యముల్
గలశాలంబుమదిందలంచికినియుం
గారాదవిరోతముల్. 18

గీ. తనకుమారులఁదమ్మునితనయులనొక
పోల్కఁగనునాంబికేయుండుపుత్త్రులవిడఁ
బాండవులఁ జచ్చినను నెల్లబంధువులును
మడసిననటంచుఁ బల్కుటమంచియగునె. 19

గీ. ఆత్మవత్సర్వభూతానియనునుడువును
బాటిసేయనిధృతరాష్ట్రుపట్లనింత
కన్న నెక్కుడు నేరంబు గావలయునె
బాదరాయణుఁ డొకఁడెకన్నట్టుఁదెగడ. 20

గీ. ఆంబికేయునియెడఁదనయాత్మజులను
వీఁడననుటొండెకానియేవిధమునఁగన
నన్యదోషంబుగలదేయటంచుఁబల్క
సాహసముగాదెనేరముల్పాలఁగలుగ. . 21

గీ. లక్కయింటనుబాండవులనుదహింపఁ
గడగినప్పుడుపౌత్త్రస్నేహ మిడుటకౌర
వేశ్వరునితప్పుగాదొయాహీనవృత్తి
తోఁ జేఁబోలునహీనమై తుచ్ఛమనక. 22

ఉ. కౌరవపాండవుల వ్యసన
కారణమైనదురోదరంబునం
జేరుచున్న వేళనిది
చెట్టయటంచు వచింపఁ బోక మీ
కోరినయట్ల సేయుఁడని
కూరిమిఁబుత్త్రులఁ దోలెగాని యా
కౌరవనాథునాత్మజునిఁ
గాదనిపల్కెనె? దుష్టబుద్ధియై. 23

గీ. ఆగతానాగతంబులనరసినంద
నందనుండాంబికేయునిఁబొందుపఱప
రాయబారంబుపలుకంగ రాజరాజు
మాటలాలించికృష్ణునిమాటవినెనె? 24

గీ పాండవులయెడనెక్కుడు పౌరులకును
గౌరవంబుండెనని దానిఁ గాంచలేక
సుతులువారల వెలిసేయఁ జూచుచుండఁ
దానునంగీకరించుట ధర్మమౌకొ... 25

గీ. తనసుతునివోలెఁగనఁదగుననుజుఁగొమరుఁ
డైనయాసవ్యసాచి దివ్యాస్త్రములను
బొందెననివిని యోర్వమిఁగందికుంది
యీర్ష్యవెల్లడిసేయుట యేటితగవు. 26
మ. అవురా! ధర్మపథానువర్తులయిరా
జ్యంబంతయునీవ్వడిదైవ
తవనంబందునఁజేరి మిక్కిలివిషా
దవ్వాంతులై యున్న పాం
డవులం జేరఁగఁబోవు కౌరవ్యులతో
డంగూడి యిస్సీ! యగా
రవమున్సేయఁగ సమ్మతించుట మహా
రాజోచితంబే కర్ణా. 27
మ. తనమూలంబున సర్వబంధువులుఁ బు
త్రీవాత్రితమున్మిత్రసై
న్యనికాయంబునుఁజచ్చి స్వర్గమునుఁదా
యుంబోవనపి నబాం

దున్నపాలాంత్మజుండుఁ బ్రేమయొకనా
దున్లేకయా వాయునం
దనునిం గాఁగిటఁ బట్టి చంపుటకుఁ జి
త్తంబెట్లు రాఁ జెల్లెనో! 28

చ. తనసుతవర్గముఁ దనదు
తమ్మునిపుత్త్రులు భేదబుద్ధిగై
కొనిరని యిర్వురమ్మభము
గోరెడునంధమహీశ్వరుండు చె
ప్పినడత కూడదంచునక
టాసరి సేయక పుత్త్రపక్షముం
గొని తనతమ్ముపుత్త్రులను
గూళులుగాఁ దలపోయుట ప్పనే. 29

మ. అయయో భర్తదివంబు జేరెనని యా
హాదైవమా యుంచుఁ గుం
తియుఁ గట్టా తలిదండ్రులీక్రియమృతిం
దిక్కొన్న వారంచు నా

్రయుతుల్ బాండవులేగుదెంచినను వా
రింబొందుపొండంచు నెం
తయు దూషింపక మిన్నకుండెనను వా
ర్తల్ గొప్పలే యెంచఁగన్. 30

చ. తనయుల వెంటఁ బెట్టుకొని
తాపసవర్యులతోడఁ గుంతి వా
రణపురిఁ జెంతఁ జేర ధృత
రాష్ట్రుడు వారలఁ బొందుపొండటం
చని యెడివాఁడె కానిజన
కాభిమతంబున భీతిజెంది స
జ్జనపథముం గ్రహించెనది
సత్యము గాఁదలపోయఁ జెల్లునే. 31

గీ. రాష్ట్రమనగనుపద్రవార్ధంబుగలుగఁ
జేయునదియౌటచే నాంబికేయునకును
గలిగె ధృతరాష్ట్రనామంబు గానియొండు
గాదని యెఱుంగఁగావలెఁ గవిజనంబు. 32

గీ. అరయఁగా ధృతమున్బుద్ధి యనెడు నార్య
వచనమది సార్థకంబుగావర్తిలుటనె
వ్యాసుఁడీరీతి న్యాయంబు వ్రాసెఁగాని
మూల మెఱుఁగక చేసిన గోలగాదు. 33

గీ. పాండు దేహంబుగలిగిన పాండురాజుఁ
గుష్ఠరోగిగఁదలఁపోసి, కూడునొక్కొ
యిట్టిదుసభాస్థుఁడై రాజ్యమేల? నకట
గ్రుడ్డివాఁడుర్వరను నేలఁగూడదొక్కొ! 34

క. అని నేరస్థునిఁగా వ్యా
సుని నిందించుట యె కాని సూక్ష్మపుదృష్టిం
గనఁ దెలియదె యిరువురిలో
ఘనరాజ్యంబెవ్వరేలఁ గాఁగలవారో. 35

చ. బసవన! పాలుదాగ్రవుదు వె
వలుకుమునాఁదలయూచునట్లుగా
వెసనెవరేమిసెప్పినను
వించుఁజరించెదు నాంబికేయుఁడే

వసుమతి నేలనప్పుఁడో? ప్ర
పంచమునర్వము దివ్యదృష్టితో
మనలక చూచిప్రోచుజన
మాన్యుఁడు పాండునృపాలుఁడప్పుఁడో?

గీ. వినియొనర్చుటకన్నను గనియొనర్చు
నదియెఘనమను సామెతయాంబికేయ
పాండునరపాలురవలనఁ బ్రచురమయ్యె
నిదియు వ్యాసోదితంబుగా నెంతురేమొ. 37

సీ. మాణిక్యమణిమయమండితచంద్రికా
స్వచ్ఛశిరోవేష్ట భాసురులును
నవనవరత్నసన్నద్ధజాంబూనదో
జ్జ్వలసద్భుజాంగద భాసురులును
తరలేంద్రనీలబద్ధసువేల్లితప్రశ
స్తోరుముక్తాహార ధోరణులును
అఖిలవిచిత్రవిన్యాససువర్ణమ
హారాంకవకలాపధోరణులును

గీ. గలిగి వెలయుస్వయంవర నిలయమందు
మన్మథోపము లై యొప్ప మనుజపతుల
నెల్లవరియింపనొల్లక హీనుఁడుఁగడు
కుష్ఠరోగిఁ బాండునప్పాలుఁగోరెఁగుంతి. 38

గీ. దీనఁ దెలియదె పాండుధాత్రీవిభుబల
రూపసంపద లెంతయు రూఢిబరన
రేంద్రపరిభావియనుజగ దేకవీరుఁ
డైనయీతండుతగఁడె రాజ్యంబు నేల. 39

సీ. మహిసిరిపాండుకుమారులు లాక్షాగృ
హంబుననసివిని యడఁకుఁజెందె
వనవాసమున బాండుతనయులు క్లేశంబుఁ
జెందియుండిరటంచుఁ జింతనొందె
కుంతీసుతులతోడఁ గూడియుండుట లెస్స
యనిసుతుసంధి సేయంగఁబలికె
నారాయణుఁడుసంధిఁగోరివచ్చెనటంచు
విదురునితోఁ దెల్సి ముదముఁజెందె

గీ. అనుచు వ్యాసుండు వల్కెనో, యాంబికేయుఁ
డట్టిసుగుణంబులనుగల్గి యులరువాఁడో
తెలియఁగారాదు సత్యవతీకుమారుఁ
డెవరిపక్షంబుగలవాఁడో యెఱుకపడదు. 40

ఆ. ధార్తరాష్ట్రులన్న దర్పంబు మెయి నేగు
మారుతియుఁ గిరీటి మాద్రిసుతులు
అన్నమాటకొక్క యడుగైన దాటక
కట్టువడుట యెంత ఘనమొ కనుఁడు. 41

గీ. ముక్కుమొగమెఱుఁగని యూరిమూఢజనులు
పాండురాజెన్నఁడో చచ్చెఁ బాండవులట
నుద్భవిల్లిరటంచు నయ్యో! వచించు
పలుకులను నాంబికేయుండు తలఁచెనొక్క 42

క. అసిధృతరాష్ట్రునకుం గౌరవ
మునొనంగఁగ నేలపాండు భూమీశుఁడుఁ ద
త్తనయులు గలరనియును డ (గదా. 43
మ్మునిమ్మృతియు నెఱింగియుంటఁ బోషించెఁ

చ. విదురుఁడుభీష్ముఁడుం బోడిచి
వీ్రలనియింపునయథావరాజ్యస
త్పదమునఁ బాండవాగ్రజుని
భవ్యగతిన్నిలుపంగఁబల్కఁడా
నదివ్యతిరేకభావమున
నాత్మఁదలంపకయథావరాజ్యస
ద్పదమునొసంగెనంతియు స్వ
భావమునందనకిష్టమున్నదే! 44

మ. మఱపుం జెందతివారుతమ్ముబలిమిన్
మారొక్కన్ననద్దాననే
డెఱఁదాన్ముఁదనపుత్రవర్గమునుభ
ఱింబొందనౌనంచులో
నొఱలంగత్తులవోలెఁబాండవులఁదా
నుంచంగభావించియే
కొఱలేకుండఁగఁబాండవాగ్రజునిశా
కొల్పెన్దదీయస్థితిన్. 45

సీ. పితృపితామహులవలనఁబ్రీతి నేఁ
బడిక్రమాగతమైనట్టిభవ్యరాజ్య
పదవిసగబాలొసఁగుఁడంచునదియుఁ గాక
యయిదుగ్రామంబు లేనియిమ్మనుటయుఁగన.
గీ. పాండవులుధైర్యశౌర్యసంపదలఁబొదలి
యుండియునుబల్మిఁగైకొనకుండుటయది
తప్పిదమె. ధర్మమార్గంబుఁదవ్వ వార
మనివిచారించియట్టులనడిగియుండ్రు. 47

ఉ. మేలని యెల్లరుంబొగడ
మేటిమగండగు పాండురాజుచేఁ
బాలితమైన భూమిసగ
బాలొసఁగుండను పాండుపుత్త్రులం
గూలికివచ్చి పాలడుగఁ
గోరదరంచు వచించుకన్న మేల్
కూలికిఁగావిషంబుఁగడుఁ
గ్రోలిరనందగుఁ గౌరవావళిన్. 48

ఉ. అన్యకిరీటరంజితప
దాబ్జుఁడు పాండునృపాలుఁడంచు నా
జన్యము మీఱఁ బల్కుటనె
సర్వవసుంధరకు న్విభుండు రా
జన్యుఁడునై వెలుంగఁగన
జాతవిరోధి యమార్గగామియుం
చన్యముగాఁ దలంచుటది
న్యాయమె? పాలడుగంగఁ జెల్లదే!

గీ. ఇప్పుడవిభాజ్యరాజ్యమంచెన్నుకొనిన
నెవ్వరికిఁ జెల్లునో రాజ్యమేలుకొనఁగ
సూదిమోపిన యంతటి మేదినియును
గౌరవులకుండ నేన్యాయగతిఁ దలంప. 50

గీ తండ్రికోర్కెను జెల్లింపఁ దాశరాజు
కూఁతు శంతనునకు పీయఁ గోరి దాన
నర్థి యైయుండ నియమంబుఁ బెట్టెఁ గాని
తీవ్రవసన్యాసి కాఁడు దేవవ్రతుండు. 51

సీ. కాశిరాజసుతలఁ గైకొనుకలనఁ బో
యోధుండు రథియునై యొప్పుమీఱె
పరశురామునితోడ భండనమొనరింప
యోధుండు రథియునై యొప్పుమీఱె
ఉత్తరగోగ్రహణోద్యోగమునమించి
యోధుండు రథియునై యొప్పుమీఱె
కౌరవపాండవ ఘోరయుద్ధంబున
యోధుండు రథియునై యొప్పుమీఱె
గీ. వస్త్రములునాయుధంబులు వాహనములు
భూషణంబులు మిక్కిలి పూనియుంట
గాక యిసుమంత యేనియుఁ గాంతు విడని
భీష్మసన్యాసియుంట యెవ్విధమునఁదగు 52
క. సన్నిధిఁ జేరినయంబను
గన్నెతపంబెసఁగ లె భీష్మకడనుండుటనం
చున్మాదించునె సాళ్వుఁడు
సన్యాసియొ భీష్ముఁడైనఁ జనుచను మంచున్.

గీ. న్యాయమెచ్చట నుండు జయంబునచట
నుండునుజయంబెచటనుండు నుండునచట
గృష్ణుఁడని సంజయుండాంబికేయునెదుట
నుడివెసామాన్యజనముల నుడులుగావు. 54

సీ. సేనలక్షౌహిణీఁ జెండాడివిమ్మట
శరతల్పగతుఁడగు శాంతనవుఁడు
అఖిలవీరులఁ జంపి యాత్మజుపైఁ జింత
నస్త్రసన్న్యాసియౌ నస్త్రగురుఁడు
ఇరుదెసలహితంబు నెరపిపాండవసేన
మడియంగఁ జేసిన మద్రపతియుఁ
గడుబల్లిదులు ఘటోత్కచముఖ్యులనునాజిఁ
గ్రుంగఁ జేసినయట్టి యంగరాజు

గీ. అరయఁగంత గతప్రాణులగుదనుకను
యుద్ధమును సేయరేమహాయోధులగుచు
వీరకదముఖ్యులయినట్టి వీరవరులు
పాండవులపక్షమయి రని పలుకఁదగునె 55

కవచకుండలములు లేనికతనఁబరశు
రాముఁడబలుండనుటనాజిరథముగుర్రంగు
ననిద్విజుఁడుశాపమిచ్చుటనంగభర్త
నర్ధరథుఁగఁగంగాసుతుండాడఁదప్పె! 56
పాండవులయెడఁగౌరవపక్షమునను
జూడసమదృష్టికలిగినవాఁడవునెడ
బ్రతికియున్నంతకాలముబహువిధములఁ
గౌరవులఁగూడునెల్లుగంగాసుతుండు 57
సంజయుఁడుభీష్ముచావుఁజె
వింజూనివినయంతనంధపృథ్వీశుఁడు
నెంజిలిసుతుఁనునిందిం
చెంజచ్చిననేమిపరులఁజేసటనవనె? 58
బాలకుండభిమన్యుబాణంబులసగంబు
చచ్చియుండండెదుశ్శాసనుండు
చేయఁగూడనిపనిఁజేసిపాండవదాసుఁ
డైసిగ్గువడడెజయద్రథుండు

పరబలంబులఁ గాంచిభయముచేతఁబిఱికి
మందులువోయఁడేమదవిభుఁడు
భీమసేనుండన్నభీతిద్వైపాయన
హ్రదమునడాగఁడేరాజరాజు
గీ. పందలిందఱుభారతమందుఁగల్గ
బాలుఁడునుబల్లిదుఁడుధైర్యశాలియైన
యుత్తరుండేయనఁగనెట్టులొప్పునేరు
పరబలంబధికంబైనఁబాఱకుండ్రు? 59
మ. పరగండోగ్రుఁడుయుద్ధరంగమునని
ల్వంగానిమసాస్త్రముల్
గురిగాఁజేసినభంగివిల్లుఁదగనె
క్కుంబెట్టిబాణంబులన్
నరుఁడేయందెగువిచ్చెసైంధవునిప్రా
ణంబుల్గానంగానన
గురుమర్యాదలెఱుంగకుండిరనిపె
క్కుల్సెప్పఁగానేటికిన్. 60

గీ. పాండవులచేతఁజిక్కినపట్ల వారి
విడిచియుంగేశుఁడన్యాయవృత్తినుండ
శల్యుఁదొనరించెఁగడునిరుత్సాహునిఁగన
టంచుఁబల్కెంగసందర్భముగునెతలఁప. 61

సీ. అభిమన్యువిక్రమంబమరవధించిరే
విరథుఁడై విలు లేని వేళఁ గాని
చంపిరేబలిమిధృష్టద్యుమ్నునిశధను
ర్గుణమునఁగుత్తుకఁగోసిగాని
కడతేర్చినారెయఖర్వదోశ్శక్తిఁద
క్కువవారిదివ్యాస్త్రకోటిఁ గాని
సమయించిరేశత్రుసైన్యంబులన్యాయ
వర్తనంబునజిత్తుఁబన్నిగాని

గీ. కపటకార్పణ్యమనునదికౌరవులకె
చెల్లుఁబాండవులకొకింతచెల్లఁబోదు
దైవబలమంగబలముశస్త్రములబలము
గలిగియుంటనెన్యాయమార్గమునజరిగె. 62

ఉ. డాయఁగనాసుయోధనుతో
డలఁగదవాయుజుఁడేయనెంతయున్
న్యాయముగాదటన్నవచ
నంబులనమ్మఁగరాదుమున్నుగాం
తేయులుజూడద్రోవదికిఁ
దెచ్చినయాయవమానవేళఁగో
పాయతశౌర్యుఁడైనయని
లాత్మజుఁడానుప్రతిజ్ఞయాటచేన్. 63

గీ. ఇంతియేగాకమైత్రేయుఁడిచ్చియున్న
శాపమారాజరాజునుజంపకున్నె
పొడవెగసిమీఁదికుఱుకునప్పుడటుసేయఁ
జెల్లువనివాసుదేవుండుసెప్పలేదె. 64

గీ. ఔర ! గోరంత లేక కొండంతయయ్యెఁ
గౌరవులగౌరవంబేమికారణంబొ !
యక్కొగోరంత లేక కొండంతయగుచుఁ
బాండవాగౌరవంబుప్రచురమయ్యె. 65

ఉ. "వ్రాయఁగవచ్చువ్యాసముని
వర్యుఁడువ్రాసినయట్టిభారతా
మ్నాయములోనియంశములు
మారిచిమారిచివేతెభారతా
మ్నాయముధార్తరాష్ట్రులది
న్యాయమటం" చనసేలయల్లరా
మాయణమేలవ్రాయఁదగ
దట్టులమారిచిమార్చిచక్కఁగన్. 66

గీ. రావణునిదుర్గుణంబులురామునకిడి
రామునద్గుణగణములరావణునకు
నిడక వాల్మీకివిందలఁ బడెదుఁబోలు
నిప్పుడతఁడున్న మార్చి వ్రాయింపఁదగును.

క. దశకంఠుండేమిడఁడో
దశరథసుతుఁడేమియిడెనో తనకా వాల్మీ
కిశుభంబు రామునకునిడి
యశుభంబులనుంచె రావణాసురుఁగనుఁడీ.

గీ. తెలివిగలవార లెంతయుఁ దలఁచుకొనక
ధర్మపరులను మిక్కిలి ధర్మపరుల
ధర్మపరులను మిగుల నధర్మపరులఁ
జేయవచ్చుఁ బురాణముల్ జెల్పివేగ. 69

సారాంశము.

గీ. కౌరవశతంబుఁ గూల్చిన కారణంబు
పాండవులు కష్టశతములఁ బడిధరాత
లంబు సకలంబు వేలఁ దలంచి కాదు
ధర్మపథమును వర్తింపఁ దలఁచి కాని. 70

ఆ. మానవులదు ధర్మమార్గసంచారంబ
టంచుఁ బ్రతిన విడ ననర్థమంచు
రాజ్యకాంక్ష నుండ రాదంచు ఘనులతో
నుడువుమంచు హరికి నుడివెఁ గుంతి. 71

సీ. కందమూలముల నాకలిఁ బుచ్చి ఘోర మృ
గాకీర్ణవనముల నలయ నేల?
అన్న మో రామచంద్రా యంచు నేకచ
క్రపురంబునం ద్రిమ్మరంగ నేల?
కడుహీనవృత్తిని గతిఁ దెచ్చి తెమమ్ము
లనటంచు విరటుఁ గొల్వంగ నేల?
బల్లిదులయ్యు దుర్బలులట్లు బరధుత్తు
యమునకోపకే చింతనంద నేల?
గీ. ప్రతిన నెరవేర్చుకొనుట యే పరమధర్మ
మనితలఁచి కార్యవాదులైనను గడంగి
పాండవులఁ గౌరవులు ఖడ్గవాదమునకు
దింపిరే కాని యొండు తలంపు లేదు. 72
చ. సుతకళత్రముఁ గతించెనను
చున్వ్యగ గూరిన శాబలేయి వా
యుతనయుఁడా సుయోధనుని
ఘూరవుఁ జించుట లెన్నయంచు మన

మ్మతిఁ బొగడంగ లేదె జన
మాన్యులు పాండవులంచు వారిదు
ర్మతులయి రంచుఁ బుత్త్రులఁ గ
రంబుఁ దలంచుచుఁ దిట్టిపోయదే. 73

గీ. బంధువుల నెల్ల వధియింపవలెనటంచు
సర్వసామ్రాజ్యమేలఁ గాఁ జనునటంచుఁ
బాండవులయుల్లములలోలవంబు లేద
టంచు బాలకుఁడైన వచించుఁ గాదె! 74

ఉ. అమ్మరో! యింత కాలము౯
యంగవిభుండు మదగ్రజుండటం
చెమ్మొయి దెల్పకుండ నిటు
లేటికి డాచితి మున్నె తెల్ప రా
జ్యమ్మున కాశఁ జెందుదుమె
యందఱి బాదుగుల న్వధింపయు
ద్ధమ్మొనరింతుమే పెలుచఁ
దాఁకి చలంబునఁ గష్టఁ దుఱింతుమే. 75

సీ. కందమూలముల నాకలిపుచ్చిఘోర మృ
గాకీర్ణవనముల నలయనేల?
అన్న మో రామచంద్రా యంచు నేకచ
క్రపురంబునం ద్రిమ్మరంగ నేల?
కడుహీనవృత్తినీగతికిఁ దెచ్చితె మమ్ము
లనటంచు విరటుగొల్వంగ నేల?
బల్లిదులయ్యు దుర్బలులట్ల బరధుత
యమునకో పక చింతనంద నేల?
గీ. ప్రతినవరవేర్పుకొనుట యేపరమధర్మ
మనితలఁచికార్యవాదులై ననుగడంగి
పాండవులఁగౌరవులు ఖడ్గవాదమునకు
దింపిరే కానియొండుతలంపు లేదు.
చ. సుతశతముఁ గతించెనను
చున్వగగూరిన సౌబలేయి వా
యుతనయుఁడానుయోధనుని
గూడవుఁజించుటలెన్నయంచుస

మ్మతిఁ బొగడంగ లేదె జన
మాన్యులు పాండవులంచు వారిదు
ర్మతులయి రంచుఁ బుత్త్రిలఁ గ
రంబుఁ దలంచుచుఁ దిట్టిపోయదే.

గీ. బంధువుల నెల్ల వధియింపవలెనటంచు
సర్వసామ్రాజ్యమేలఁగాఁ జనునటంచుఁ
బాండవుల యుల్లములలో లవంబు లేద
టంచు బాలకుఁడైన వచించుఁగాదె! 74

ఉ. అమ్మరో! యింత కాలమున్
యంగవిభుండు మదగ్రజుండటం
చెమ్మోయి దెల్పకుండ నిటు
లేటికి దాఁచితి మున్న తెల్పఁగా
జ్యమ్మున కాశఁ జెందుదుమె
యందఱు బాదుగుల న్వధింపయు
ద్ధమ్మొనరింతుమే వెలుచఁ
దాఁకి చలంబునఁ గష్టఁ ద్రుంతుమే. 75

గీ. అనుచుఁ గర్ణునికై చింతనంబెఁ గాని
సత్యసామ్రాజ్యలక్ష్మీవశంబగుటను
క్షేమమని యెంచె సేయుధిష్ఠిరుఁడు దాని
నష్టులుంచుఁడు మతియొకయరిదిగలదు. 76

గీ. ఏచి కడుఁ దోఁకఁ ద్రొక్కిన లేచు త్రాచు
రీతినుండెడు భీముండు నీతివిడక
యన్నదమ్ముల మైయుండి యకటయిట్లు
పోరఁదగదని పల్కెఁ జేశౌరి త్రోల. 77

క. కల్పితగాథల వ్రాసియు
నల్పప్రఖ్యాతినందనా వ్యాసునేసం
కల్పంబేనిఁ బురాణం
బుల్ప్రేల్పగ రచనసేయఁ బూనునె యొప్పుగ. 78

గీ. పూర్ణలోకోపకారకసద్బుద్ధిదక్కఁ
బొగడికలఁ గాంచను చ్చెడు బుద్ధిలేదు
కానఁ బాండిత్యమానుబాహుగతికిఁ బోక
చిరతరాగాథ గాథలఁ జేర్చి చూపె. 79

గీ. జ్ఞానియంచును గానియజ్ఞానియంచుఁ
గానినుతిసేయనిందింపగడఁగఁగఁగొఱ
గానినాకెట్లుసెల్లునాఘమునివార్త
కానిని, మహార్షి, వ్యాసునిఁ, గడునుతింతు. 80

" వ్యాసోనారాయణోహరిః. "

సంపూర్ణము.

———

గీ. అనుచుఁగర్ణునికై చింతనందేఁగాని
సర్వసామ్రాజ్యలక్ష్మివశంబగుటను
క్షేమమని యెంచెనేయుధిష్ఠిరుఁడు దాని
నట్టులుంచుఁడు మఱియొకయరిదిగలదు. 76

గీ. ఏచికడుఁదోఁకఁదొక్కిన లేచుత్రాచు
రీతినుండెడుభీముండునీతివిడక
యన్నదమ్ములమైయుండియకటయిట్లు
పోరఁదగదనిపల్కఁడేశౌరిమాత్రల. 77

క. కల్పితగాథలవ్రాసియు
నల్పప్రఖ్యాతినందినా వ్యాసమునిం
కల్పంజేసిఁబురాణం
బుల్పొల్పుగరచనసేయఁ బూనుని యొప్పుఁ. 78

గీ. పూర్వలోకోపకారణబుద్ధిదక్కఁ
బొగడికలఁగాంచనుబ్బదుబుద్ధిలేదు
కానఁబాండిత్యమునుజూపుగలికిఁబోక
చిరతరాగాధగాథలఁజేర్చిచూపె. 79

గీ. జ్ఞానియంచును గానియజ్ఞానియంచుఁ
గానినుతిసేయనిందింపగడఁగఁగఁగొఱ
గానినాకెట్లుసెల్లునాఘునివా్రఁత
కానిని,మహర్షి, వ్యాసునిఁ, గడునుతింతు.80

" వ్యాసోనారాయణోహరిః. "

సంపూర్ణము.

తప్పొప్పుల పట్టి.

పుట.	పఙ్క్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
5	2	స్వాయత	స్వాయయా
13	9	నేరస్థు	యాగస్వి

13	నీతివాక్యామృతము.	0-4-0
14	కపిలగోవు.	0-4-0
15	పరమానందచరిత్ర.	0-4-0
16	ఫసానే అజాయబ్.	0-8-0
17	అమీరహంజా.	0-8-0
18	రసమంజూష. (జామితరంగకథ)	0-4-0
19	సూర్యశతకము.	0-1-0
20	రాత్రిశోకలు. (పద్యములు)	0-0-6
21	పినరికము.	0-0-6
22	వ్యాసవాక్యసము. (కౌరవగౌరవమునపుట్రబి)	0-1-0
23	ఆంజనేయదండకము.	0-1-0
24	హరిశ్చంద్ర మహారాజుకథ.	0-1-0
25	జహాంగీరుచరిత్ర.	0-8-0
26	తిక్కశంకరయ్య.	0-0-6
27	చెల్లప్రాయము సంవాదము. (నాటకము)	0-0-6
28	శాంగరంగడు.	0-0-6

29 స్పోర్టు (వేటవిషయము) 0-1-6

30 రాణీసంయుక్త. 0-8-0

31 తారకామనస్కరాజయోగము. 0-6-0

32 వేంకటేశ్వరశతకము. 0-3-0

33 బుద్ధాగ్రేసరచక్రవర్తిప్రహసనము. 0-1-0

34 ధూమశకటప్రహసనము. 0-1-0

35 సావిత్రీకథాసంగ్రహము. 0-2-0

ష. రా.— 0-4-0 లకు తక్కువ వీ. పీ. పంపఁబడదు. అట్లు తక్కువ పుస్తకములు కావలసిన వారు పోస్టు బిళ్ళలు (లేబిల్సు) పంపినచో కోరిన పుస్తకములు పంపఁ బడును.

కావలయువారు:—

మేనేజరు కవినాథవిలాసము,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా,

అని ప్రార్థింతురు.

10857